

a tegnapi „arizáló“-jával, aki kifosztotta őt.

Meg kell még emlékezni Aczél Tamás színes magyar stílusáról és meszerűen kezelt nyelvről. A regény minden alakja úgy beszél, hogy az ember érzé hitelességét az alaknak, a párbeszédnek feszültek, drámaiak, a leírások elevenek, olvasmányosak és a meseszöveg igen fordulatos és ötletes.

LANG DEZSŐ

MÓRICZ ZSIGMOND: CSIBE. (Athenaeum.)

Egy külvárosi proletárleány sorsát és életének eseményeit beszéli el nekünk ebben a kötetében Móricz Zsigmond. Megmutatja, hogyan harcol osztályléte által felvetett nagy problémákért, milyen állást foglal el a művészet, a parasztkérdés, az „urak“ problémáival kapcsolatban. Ezekre a nagy kérdésekre a polgári iskolákban el nem fordított ítélete és éles proletárorszólone sokkal helyesebb és lényegesebb válaszokat ad, mint az uralkodóosztály teoretikusai. Móricz Zsigmond felismerte benne az igazi kritikust, ezért kérdi mindenről a véleményét, ezért mesélteti éppen úgy, ahogy Tolsztoj valamikor az orosz parasztokat beszéltette. Ahogyan Tolsztoj parasztjai kimondták a megsemmisítő kritikát az orosz feudalizmus felett, ugyanolyan megsemmisítő bírálatot ad a kis Csibe a magyar uralkodóosztály államáról és művészetéről.

Csibe életének hátterében a nyomorgó proletáriátus sorsa elevenedik meg. Az éhezõ család, a féltékeny feleség, a bérház fojtogató atmoszférája, az állásnélküli ágyrajárók mind azt a társadalmat vádolják, amelyik őket idáig juttatta. De ami mindezen a sötétségen keresztülvilágít: a proletárszolidaritás, a kis örömlök tiszta élvezete, az egészséges világszemlélet és a kizsákmányolók gyűlölete. Csibe tiszta, kedves alakja a jövő társadalom, a szocialista társadalom embere felé mutat.

CSABAI ZOLTÁN

VALENTIN KATAJEV: HAJRÁ! (Athenaeum.)

Egyszerű, de tiszta művészi eszközökkel mutatja be Katajev a szovjet élet, s a szovjet emberek harcait és munkáját.

Regénye tárgyát nem képzeltebből, de a valóságból méri: az első szovjet öt éves terv valórválásának lehetünk ta-

núi a regény olvasása közben. A technika és az ember közös diadaláról beszél és ráébreszti az olvasót arra, hogy a tudatos tervszerűség csodákat művelhet.

Egy ipartelep születését vetíti elénk az író; a magnitogorszki erőműtelep építkezésének vagyunk tanúi és szinte minket is lázba hoz a munkaverseny, mely állandó belső feszültséget ad Katajev sorainak, mikor arról számol be, hogyan küzdenek az egyes munkadandárok brigádjai a többtermelésért, s a vándordíjért; a vörös zászlóért.

Alakjai: Marguliesz, Kornejev, Chamunov, Iscsenko, Jemakov, s a szovjet férfiakkal vállvetve küzdő nők: Fnya, Olja, Sura — mind, mind harcos öntudattal küzdenek s a közös eszmény, amely fűti valamennyit: határidő előtt elvégezni a kijelölt munkát és ezzel egyidőben — túlteljesíteni azt!

A magnitogorszki és a távoli charkovi betonöntők közötti verseny váltakozó eredményéről, elcsüggedésről és mekiluzdulásokról számol be a regényíró szinte a krónikás pontosságával és együtt örülünk a magnitogorszki betonmunkásokkal, mikor végül is a munka helyes megszervezésével és a technikai vonatkozású kérdések, akadályok legyőzésével messze túlszárnyalják a hosszú ideig egyedülálló charkovi rekordot; mert érezzük, hogy munkánkhoz mi is erőt merithetünk a szovjetemberek erős, áldozatvállaló harcaiból.

A fordítás Trócsányi Zoltán munkája.

KÁROLYI VILMOS

GORKIJ: EMBER SZÜLETIK. (Szikra.)

Nemcsak a beavatottak, de a tömegek széles rétege előtt is ismertek Gorkij művei. Most megjelent novellái csak könnyebbé teszik életművének megértését. Gorkij a nagy mesemondókra emlékeztet. Nemcsak korának hű és másíthatatlan rajzát kapjuk egy-egy novellájában, hanem az események változatos izgalmát és a szépséget, mely nem öncélúságával kíván gyönyörködtetni, hanem akkor is széles perspektívát ad, ha csak a tenger szeleiről beszél, melyek könnyebbé teszik a halászok számára a hőség elviselését.

Gorkij hősei nem élnek „lelki“ életet, a sorsukadta kényszer szabja meg létüket, rendeltetésük csak annyi, hogy a társadalom által megszabott keretek